

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΖ'

Σάββατο Ἀθήνα, 22 Φεβρουαρίου 1920

ΑΡΙΘ. 672

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α. ΒΟΥΤΥΡΑΣ : Ὁ Ἀποκλήρος.

ΣΙΓ : Ἐπιτάφιο.

Κ. ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ : Ὁ Σκληρός καὶ ἡ Γλώσσα.

ΣΙΤΣΑ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ : Τὸ Ταῖρι πού ἀμάρτησε.

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ : Γλωσσολογικά : Δεχοχτά.

ΠΑΡΟΣΑ ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ : Θά σ' ἀγαπῶ. — Μὴ μ' ἐρωτᾷς. — Χέρια. — Πῶς ληχταρῶ !

ΜΙΧ. ΘΕΡΒΑΝΤΗΣ — Κ. ΚΑΡΘΙΟΣ : Ὁ Δὸν Κιχότης (συνέχεια).

Ο "ΝΟΥΜΑΣ", : Φαινόμενα καὶ πράγματα.

ΣΤΕΦ. ΔΗΦΝΗΣ : Γύρω ἀπὸ τὸ γράμμα τοῦ Ψυχάρη. (Κουβέντα μὲ τὸν κ. Ξερόπουλο).

Β. ΜΟΡΟΓΙΟΣ : Ἡ σκληρὴ Ρηγοπούλα.

ΑΠΟ ΒΑΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΑΟΜΑΔΑ : Σένη φιλολογία.

— Μουσική. — Νέα βιβλία. — Περιοδικά.

— Ἡ κοινὴ γνώμη. — Χωρὶς γραμματόσημο.

ΔΗΜΟΣΘ. ΒΟΥΤΥΡΑ

Ο ΑΠΟΚΛΗΡΟΣ

Σταμάτησε στὴ στάση. Κανεὶς ἄλλος δὲν ἦταν ἐκεῖ. Πού κοιτάξε πέρα, εἶδε τὴ δύση, τὴ σὰν αἶμα τωμένη, νὰ μαυρίζει.

Διαβάτες λίγοστοί, καὶ διαστικοὶ πήγαιναν. Ἄκουσε παιδικὰς φωνὰς νὰ τραγουδοῦν. Τέσσερα παιδάκια, λίγο μακριὰ, φανήκανε νὰ ἔρχονται ψάλλοντας ἕνα τραγούδι, πού τοῦ θύμισε τὰ παιδιὰ τῆς σπιτονοικοκυρᾶς του.

Λευτεριά μου, χάρισέ μου,
μὴν αἰώνια ζωὴ.....

Τοῦ φάνηκε ὅμως τώρα σὰν παράκληση στὴν ἐλευθερίᾳ, ποῦχε φύγει, νὰ ξανάρθει στὸν δύστυχο τόπο.

Τὸ τραῦ ἐρχόταν. Ἐλγε ἀνάψει καὶ τὰ φῶτα του. Ἀνέθηκε καὶ σταῖθηκε στὸν ἐξώστη. Ἀλλὰ σὲ λίγο αὐθάνηκε κάποια ζάλη, πού ἀπὸ μέρες τὸν ἐναχλοῦσε, καὶ ἀναγκάστηκε νὰ πάει μέσα.

Καὶ δὲν ἦσαν πολλοὶ οἱ ἐπιβάτες. Τρεῖς ἄντρες καὶ δύο γυναῖκες, πού δὲν παύανε νὰ μιλοῦνε.

Στὸ μπροστινὸ τοῦ κάθισμα σ' ἕνα σταθμὸ ἦρθε καὶ κάθισε ἕνας καλοντυμένος μὲ ρούχα μαῦρα μὲ ἄσπρες λεπτὲς γραμμὲς.

Αὐτὸ τὸ ρούχο τοῦ θύμισε ξαφνικὰ, ἐν' ἄλλο ρούχο ἐνὸς σκοτωμένου, ποῦχε δεῖ μιὰ μέρα, λίγο καιρὸ πρὶν ἀπὸ τὶς ἡμέρες τοῦ τρόμου.

Τὸν εἶχαν ἔξω ἀπ' τὸ νεκροσκοπεῖο μέσα σὲ μιὰ νεκροφόρα, μὲ τὸ σκέπασμα τοῦ φερέτρου ριχμένο πᾶνω του. Καὶ φαινόταν ἔτσι λίγο ρούχο του, τὸ ἐπίπλω μέρος τοῦ κρανίου του, τὰ μαλλιά του μαῦρα, μεγάλα, μαύρες τρίχες σπαρτές. Καὶ βρωμοῦσε, βρωμοῦσε, σὰ δέκα ψοφίμια. Αἵματα καὶ νερὸ μαζὺ εἶχαν τρέξει καὶ στάζανε κάτω ἀπ' τὴ νεκροφόρα. Καὶ βρωμοῦσε ὁ δρόμος ὅλος πέρα ὡς πέρα, καὶ οἱ διαβάτες τρέχανε γιὰ νὰ περάσουν..

Κατέβηκε στὴν τελευταία στάση, μέσα σὺνδὲς κεντρικὸς δρόμος. Παρτοῦ σκατεινὰ ὁμοί, τὰ φανάρια δὲν ἀνάβουν πιά....

— Καὶ πού θὰ πάω τώρα; ρώτησε τὸν ἑαυτὸ του. Ἄν καὶ στὸ νοῦ του παρουσιάστηκε ἕνα μαγαζὶ φωτισμένο, πρόσωπα μέσα γνωστά, αὐτό, σβύνοντας τὴν εἰκόνα, ἀπάντησε :

— Ἔτσι θὰ γυρίσω ! καὶ θὰ πάω ἔπειτα κάπου νὰ φάω....

Καθὼς ὅμως βάδιζε, πάλι τοῦ φάνηκε νὰ βλέπει τὸ φωτισμένο μαγαζὶ τοῦ Κούλα, καὶ τὸ Νάσκα τώρα, νὰ λείει, νάκουσε τὴ φωνή του, νὰ λείει μ' εὐχαρίστηση, γιὰτὶ εἶχε λεπτὰ ὁ Στάθης ὁ Σαμουίλης νὰ γλεντίσουν :

— Ἀλέκο ! ἔχει φῶς μέσα; Ἔλα γρήγορα. Ἄ, γιάσου, ἔλα, ἀναψέ το ! Θὰ τὸ κάηουμε ἀπόψε....

Δὲν τὴ θοῖκε ὅμως τόσο ἀντιπαθητικὰ, ὅπως τὴ χτεσινὴ βραδιὰ τὴ φωνή του, πού τότεγε, οὔτε αὐθάνηκε τὴν κακία κείνη.

Ἀμ' ἐκεῖνος, ὁ Σύρας!.... Ἔ, τὸ χτήνος... Κ' ἤθελε ὅλο νὰ λείει τάντιδετα.

— Ζήτω ἡ φυλὴ !

— Κάτω ἡ φυλὴ!..

— Ζήτω τὸ φῶς !..

— Ζήτω τὸ σκοτάδι....

Τὸ χτήνος ! Καὶ δὲν τὸν κοιτάζε καθόλου, ἀπόφειγε νὰ τὸν κοιτάξει, τὰ ποντικίσια μάτια του περνοῦσαν γρήγορα ἀπ' αὐτόνα.

Ὁ Ποίμης βλαστήμησε ἀρκετὰ δυνατὰ καὶ γύρισε ἔπειτα νὰ δεῖ μὴν τὸν ἀκουσε κανεὶς. Ἐρημιά ἦταν ἐκεῖ.

Πέρα κατὶ φῶτα τρέχανε μὲς τὸ σκοτάδι. Τὰ φῶτα τοῦ τραῦ.

Ἔπρεσε σοὺς δρόμους πού δρισκόνταν μεγάλες μπυραρίες, τὰ μεγάλα καφενεῖα.

Κόσμος, φτωχὸς κόσμος προπᾶντων, γύριζε, σκατόταν ἔξω ἀπ' τὰ φωτισμένα δυνατὰ, μαγαζιά, πού μέσα πλήθος ἄλλο μὲ κομπὰ ρούχα καὶ εὐδῆμο πρόσωπα, καθόταν, ἔπρεζε, ἔπρεζε....

Εἶδε ἔξω ἀπ' τὰ παράθυρα ὑπαίτιου, αὐτοφωγ-

μένα, μιάς μεγάλης μυταρίας, νέους κακονομένους, παιδιά ξυπόλυτα και δυο γυναίκες να στέκονται κοιτάζοντας μέσα.

Ἡ ματιά του, πού πήγε στο υπόγειο, εἶδε κρέας, μπριζόλες ἀψηπτες, σὲ πιατέλες, καὶ ἀνθρώπους μὲ σκούφους ἀσπρους, νὰ γυρίζουν, κ' ἄλλους ξεσκούφωτους νὰ κινούνται γρήγορα, νὰ τρέχουν.

Κι ἄκουσε :

— Κοτόπουλο πιλάφι, τελείωσε.....

Ἦταν ἡ κουζίνα τῆς μεγάλης μυταρίας.

Μυρουδιά ἔφυγε ἀπὸ τοὺς τεντζερέδες, κ' ἔδγαυε ἀπ' τὰ νοιχτὰ παράθυρα, ὅπου στὰ σίδερά τους, σὺν καταδικασμένοι σαυτὴν τὴν τυραννία, στεκόντουσαν κοιτάζοντας οἱ δυο γυναίκες καὶ τὸ πλῆθος τῶν νέων καὶ παιδιῶν.

Καὶ μέσα στὶς μεγάλες μυταρίες, κόσμος καλοφορεμένος, ἔτρωγε, ἔπινε, γελοῦσε, μιλοῦσε, καὶ γυναῖκες ποῦχανε θαμμένα τὰ μάγουλά τους καὶ μαυρισμένα τὰ μάτια, γυρίζανε....

Ὁ δρόμος φωτιζόταν ἀπ' τὸ φῶς τὸ πολὺ, πού χυνόταν ἔξω ἀπ' τὰ παράθυρα μὲ τὰ μεγάλα γυαλιὰ, ἀπ' τίς πόρτες τίς τζαμένιες...

Ἐφυγε ἀπ' ἐκεῖ γρήγορα καὶ βάδιζε χωρὶς νὰ βλέπει πού πηγαίνει.

— Ἐλα, πάψε, εἰπε στὸν ἑαυτὸ του σὲ λίγο, πάλι ἄρχισες; Τὰ ξέρω, τὰ ξέρω... Τάπταν κι ἄλλοι....

Καὶ εἶδε τότε πὼς εἶχε βρεθεῖ στὸν ἥσυχο ὁρόμο, τὸ σιωπηλὸ, ποῦφερνε στὸ μαγαζὶ τοῦ Κούλα.

— Μὰ πού πάω; ἔκανε πάλι ἐκεῖ! ἄς τὸ διάλο! Σὰ ζῶν πού πάει στὸ παχνὶ χωρὶς τὸν ὁδηγό....

Εἶδε ὅμως, πὼς εἶχε ζωηρὴ επιθυμίαν νὰ πάει. Ἀφοῦ πήγε ἴσαμε κεῖ, θὰ πήγαινε ἔτσι, νὰ δεῖ, γιὰ τελευταία φορὰ!..

Κι ἄκουσε καὶ κίνη τὴ στιγμή φωνές, τραγοῦδια νᾶρχονται ἢ νὰ θγαίνουν ἀπ' τὸ μαγαζὶ τοῦ Κούλα, κατὶ ἀγριοφωνάρες, πού τάραζαν τὸ σιωπηλὸ δρόμο.

Στὴν πόρτα βρῆκε τὸ παιδί τοῦ μαγαζιοῦ, καὶ τὸ ρώτησε ἂν φίλοι του εἶχαν πάει. Τὸ παιδί τοῦ ἀπάντησε, ὅτι δὲν εἶχε δεῖ κανέναν ἀκόμα. Τῷ εἶπε αὐτὸ καὶ δὲν ἔβλεπε. Ἀλλὰ πάλι, πήγε μέσα νὰ καθίσει, καὶ κεῖ εἶδε ποιοὶ τραγουδοῦσαν.

Ἦτανε δυὸ ἀπ' τοὺς πιδ ταχτικὸς πελάτες τοῦ μαγαζιοῦ, πού δὲ λείπανε σχεδὸν ποτέ. Πάντα κεῖ τοὺς ἔβλεπε. Ὁ ἓνας ψηλός, κοκκαλιάρης, μὲ πρόσωπο ὅλο ρυτίδες, πού, ὅταν περπατοῦσε, πήγαινε κουτσένογας καὶ λεγόταν Σαματᾶς, κι ὁ ἄλλος ἓνας σχεδὸν γέρος μὲ τσιμπλικὰ μάτια, μεγάλη καμπουρωτὴ μύτη, κι ἄσπρο ἄλλ' ὠραῖο μουστάκι, ὑπερήφανα στριμμένο.

Καὶ θάχανε γλῆντι καλὸ, καθὼς φαινότανε, γιὰ τὴν ποτήρια γεμάτα, πιάτα ἄδεια μὲ κόκκαλα καὶ κεφάλια ψαριῶν, βρισκόντουσαν στὸ βρεμμένο ἀπὸ κρασιά διχως ἄλλο, σιδερένιο τραπέζι.

Παραξελεύτηκε λίγο πού τοὺς εἶδε μαζί, γιὰ τὸν τόσον καιρὸ πού πήγαινε κεῖ, ποτέ δὲν τοὺς εἶχε δεῖ νὰ κάνουν παρέα, ἀλλὰ πάντα μόνοι καὶ μακριὰ ὁ ἓνας ἀπ' τὸν ἄλλο, νὰ πίνουν.

Ὁ ψηλὸς κοκκαλιάρης, ὁ Σαματᾶς, στράφηκε καὶ τὸν εἶδε :

— Ὅριστε, ὀρίστε, τοῦ εἶπε, ἔλατε νὰ πάρετε ἓνα! Γιδωγο, ἓνα ποτήρι καθαρό, γρήγορα!..

Δὲν ἀντήτησε. Πῆγε κοντὰ τους.

Ὁ Σαματᾶς ἄπλωσε κ' ἔσυρε ἓνα καθίσμα.

— Ὅριστε, ὀρίστε..

Ἦταν ὁλος εὐγένεια, ἂν καὶ ὁ Ποίμης δὲν τὸν ἔφερε τόσο εὐγενῆ, ὥς μάλιστα, τὸ ἐναντίο....

Τὸ παιδί ἔφερε τὸ ποτήρι γρήγορα καὶ ὁ Σαματᾶς τὸ γέμισε :

— Ἔτσι τὸ καταλαβαίνει κανεὶς! Ἀ, νά, στάσου, πάρε κι αὐτὸ τὸ κεφαλάκι! εἶναι ἀπὸ ψάρι τοῦ γλυκοῦ νεροῦ.. Τὶ νὰ κάνουμε; ἡ περίστασις μᾶς ἔκανε νὰ τρώμε καὶ ψάρια τοῦ γλυκοῦ νεροῦ....

— Καὶ χαρούπια,.. πρόσθεσε ὁ σύντροφός του.

— Καλὰ τῶς, καὶ χαρούπια.... Μὰ καὶ μόνο αὐτά; Ἀστα.... Ἐλα τώρα! Βίβ! τὸ πρῶτο!

Καὶ ἤπιανε. Ἀλλ' ὅταν κατέβασε τὸ ποτήρι τοῦ ὁ κοκκαλιάρης, εἶδε τοῦ συντρόφου του, τοῦ γέρου, νὰ ναι γεμάτο.

— Πιέτο! τοῦ εἶπε, δείχνοντάς το μὲ κίνηση τοῦ κεφαλιοῦ.

— Σιγά, σιγά! τοῦ ἀπάντησε αὐτός.

— Ἀδεια! το, σοῦ λέω! δυνατὰ τὸν πρόσταξεν ὁ ψηλὸς κοκκαλιάρης μὲ φωνὴ χοντρή, ἀπλώνοντας τὸ χέρι του καὶ δείχνοντας τὸ γεμάτο ποτήρι.

— Καλὰ, βρὲ ἀδερφέ, νά!

Καὶ ὁ γέρος τὸ ἤπιε ὅλο, τὸ στράγγισε σιγά, σιγά, ὑψώνοντας τὰ τσιμπλικὰ μάτια του σὰ μὲ εὐλάβεια, στὸ κόκκινο ταβάνι τοῦ μαγαζιοῦ.

— Μὲ τίς ὑγείες σου! τοῦ εἶπε μὲ εὐγένεια ὁ φίλος του.

— Μεροῖ, ἔκανε αὐτός, σφογγίζοντας τὰ μουστάκα του.

— Γιωργάκη! φώναξε στρέφοντας στὸ τεζάκι ὁ Σαματᾶς, δὲν ἄκουσες;.. Τὶ σοῦ εἶπε ὁ κύριος! Εἶπε μισή! καὶ γρήγορα....

— Ἀς τὴ φέρει, βρὲ ἀδερφέ..

Ὁ Ποίμης αἰσθάνθηκε εὐχαρίστηση πού βρισκόταν ἐκεῖ, κοντὰ τους, στὴ συντροφιά τους....

Ὁ γέρος ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ, γέροντας τὸ κεφάλι πίσω.

— Στάσου, στάσου! τοῦ ἔκανε ὁ Σαματᾶς, μή! ἐγὼ θὰ τὸ πῶ. Καὶ ὀρθώνοντας τὸ κορμί του, μούγκριζε τρεμουλιαστά :

Θὰ σπάσω ποτηρένια

γιὰ τὰ καλὰ παιδάκια....

— Τὰ παιδάκια! Τοῦ Σωκράτη τὰ παιδάκια;... γιὰτὰ λές; Τὸν ρώτησε ὁ σύντροφός του.

— Σάπα σύ....

Καὶ ξακολοδόθησε :

Θὰ σπῶ μύρες

γιὰ τίς ζωντοχήρες....

— Νὰ πεθάνει ὁ Θεός! φώναξε ἐνθουσιασμένος ὁ γέρος.

Ὁ ἄλλος στράφηκε, παύοντας τὸ τραγοῦδι του, στὸν Ποίμη.

— Νὰ τί θὰ πεῖ, τοῦ εἶπε, νὰ ξέρει κανεὶς Ὅμηρο! Ὁπαρτήρησες; Χρόνο, συνίτησιν....

— Βρὲ, πῆς το κι ἄστα αὐτά!

Ὁ Σαματᾶς στράφηκε σ' αὐτόν.

— Σὺ δὲν ξέρεις τί λέμε!

Ἦτοτε στὸν Ποίμη :

Ἀνδρὰ μοι ἔνατι μοῦσα,

παλαιοῦν, ὅς μὲν παλαιοῦν...

— Μωρέ, ἄστα αὐτὰ τὰ κορακίστικα! ἀγριεμμένους φώναξε ὁ γέρος.

Ὁ Σαματᾶς κούνησε τὸ κεφάλι ἐλκευολογώντας τον :

— Πού καταλαβαίνεις σὺ; τοῦ εἶπε, ἅμα δὲ μάθεις Ὅμηρο, δὲ μπορεῖς νὰ τραγουδήσεις! Δὲ μπορεῖς νὰ πῆς ἔτσι :

Νὰ σπάσω κανατάκια
γιά τὰ μωδιαστράκια....

— Νὰ ζήσει ὁ κόσμος! Φώναξε ἐνθουσιασμένος πάλι, ὁ σύντροφός του.

Ὁ ἄλλος ὅμως, παύοντας τὸ τραγούδι του, εἶπε στὸν Ποίμη :

— Τὸ παρατηρήσατε; Πρέπει νὰ ξέρεις Ὅμηρο, γιὰ νὰ τὰ κάνεις αὐτά! Ὅμηρο, Ὅμηρο, ἂν δὲν ξέρει κανένας, δὲν ξέρει τίποτα!..

Ὁ Ποίμης, ἀντὶ νὰ γελάσει, αἰστάνθηκε λύπη γι' αὐτόν. Εἶχε πάει καὶ στὸ γυμνάσιο, καθὼς φαινόταν... Καὶ τὸν φαντάστηκε στὸ γυμνάσιο, νὰ μελετᾷ.....

Εἶχε ἀκούσει ὅμως πῶς ὁ Σαματᾶς ἦταν ἀπὸ πλούσια οἰκογένεια, ἀλλὰ τὸν νόμιζε ἀγράμματο, ἢ μὲ λίγα γραμματάκια. Ὁ πατέρας του εἶχε ἐργοστάσιο μεταξωτῶν. Καὶ τοῦ ἄφησε, ὅταν πέθανε, ὄχι λίγα χρήματα. Ὁ Σαματᾶς, ἅμα τὰ πήρε τοὺς ἔδωσε καὶ κατὰλαβαν στὰ γλέντια.

Ἀλλὰ σὲ λίγο καιρὸ δὲν τοῦ ἔμεινε πεντάρα, ὅλα τοῦχαν ξεγλυστρησεῖ. Καὶ τώρα καθόταν ἀεργὸς καὶ ζοῦσε μὲ τὴν ἐλεημοσύνη ἐνὸς ἀδελφοῦ του.

— Εἶναι ὅμως καλὴ καρδιά! σκέφτηκε ὁ Ποίμης, μὰ ἂν δὲν ἦτανε δὲ θάτρωγε τὰ λεπτὰ του....

Καὶ τοῦ ἦρθε ἐπιθυμιὰ νὰ κάνει παρὰ μ' αὐτόν, νὰ πιάσῃ φιλία....

— Πάλι τὰ ἴδια, πάλι φιλίες! εἶπε στὸν ἑαυτὸ του μὲ θυμό. Μὰ δὲν ἔβαλες μυαλό;....

Οἱ δύο σύντροφοι εἶχαν ἀρχίσει νὰ τραγουδοῦνε μαζὶ, νὰ φωνάζουνε μ' ὅλην τὴν δύναμη. Πάνω στὸ τραγούδι τοὺς, ὁ ψηλὸς αἰγύπτιος, ὁ μεγάλος ὑπηρέτης τοῦ μαγαζιοῦ, πλησίασε τὸν Ποίμη.

— Τὸ ξέρεις, τοῦ εἶπε, κείνος ὁ... διάολος, πῶς τόνε λένε, κείνος πὺν ὅλο φωνάζει, πὺν τὸν πᾶνει τὸ νευρικό του....

— Ὁ Νάσκας ;

— Ναι, ἂ, γιὰ σου! αὐτὸς ὁ διάολος! εἶναι μέσα, μονάχος, τόση ὥρα...

Σηκώθηκε εὐθύς.

— Συγγνώμη! ἔκανε στοὺς διὸ συντρόφους του.

— Λεύτερα, λεύτερα... τοῦ ἀπάντησαν αὐτοί.

★ ★ ★

Μέσ' τὸ μικρὸ χαμηλὸ δωμάτιο βρῆκε τὸ Νάσκα ὄρθιο κοντὰ στὸν τοῖχο καὶ νὰ κρατεῖ μιὰ ἐφημερίδα ἀπὸ μιὰν ἄκρη της, πὺν ἔτσι ἀκουμποῦσε χέμο.

— Καλῶς τον! τοῦ εἶπε αὐτός. Γιὰ ἔλα τώρα, καὶ σὺ νὰ δεῖς! Εἶχα τόση ὥρα δῶ μόνος μου καὶ δὲν τόχα παρατηρήσει, καὶ νὰ τώρα δᾶ, πὺν σηκώθηκε καὶ πήρε αὐτὴ τὴν ἐφημερίδα ἀπ' τὸ παράθυρο, τὰ πήρε ἢ ματιὰ μου. Γιὰ κοίταξε τί μᾶς ψάλλουν!... Γιατί γιὰ μᾶς, χωρὶς ἄλλο, θὰ τὰ γράφουν. Δὲν ἔρχεται λόγος... Κοίτα!.. Πήγαινε στὸ διάολο καὶ σὺ....

Πέταξε μὲ μιὰ κίνηση ἀπότομη τὴν ἐφημερίδα στὸ κοντινὸ τοῦ ξυλίνου μεγάλο τραπέζι, καὶ ἀρχισε :

— Εἶναι ὀρισιές, πὺν οὔτε αγοραῖος φανλος θὰ τις ἔλεγε. Τὰ κτήνη... Μὰ ἔτσι, ἔτσι εἶναι! Ζοῦ ὅλο στοιχημα, μὰ τί νὰ σοῦ πῶ; Ὅχι λεπτὰ, γιατί δὲν εἶχες, ξερεῖς τὴν καταντία μου τώρα, ἀλλὰ νὰ, νὰ κόψω ἓνα μου δάχτυλο! Στὴν τιμὴ μου, σὰ Νάσκας τίμιος, γιατί πρὸ πάντων, εἶμαι τίμιος! Νὰ κόψω, σοῦ λέω, ἓνα μου δάχτυλο, ἂν αὐτὰ δὲν τᾶγραψαν γνωστοί μας, καλαμαράδες! Καὶ φοβερίζουν στὸ τέλος.. ὅτι θὰ μᾶς σφάζουν!... Ἐ, τοὺς κτηνανθρώπους... Μὰ χάθηκε, μὴ στέκεσαι, κάτσε!... Ἰδίαι ὁ Στάθης νὰ ψαρέψει τίποτα καλὸ μεζέ! Εἶναι τρομερὸς σ' αὐτὴν τὴν περίστασι νὰ μπορεῖ νὰ βρῖσκει! Μὰ ὅσο βλέπω καὶ τοῦτο... Ἀπόψε πὺν λές...

Στάθηκε, γιατί ἀπ' ἔξω ἀπ' τὸ μαγαζὶ ἀκούστηκαν οἱ φωνὲς τῶν δύο συντρόφων νὰ τραγουδοῦνε. Ἦωρα ἔκαναν καντάδα :

Εἶσαι ὠραία, εἶσαι κομπή...

— Μὰ τ'εἶναι αὐτοί ; ἔκανε ὁ Νάσκας, σὰ νὰ τραγουδοῦνε γαϊδάροι!.. Κ' εἶναι τόση ὥρα, πὺν γκαρίζουν! Μωρὲ κουράγιο... Ἀπόψε, πὺν λές, θὰ τὰ χαλάσουμε, ὅπως λείει ὁ Στάθης. Ἀ, θὰ γνωφεί... Μὰ στάσου τώρα, δὲ μπορῶ, πρέπει νὰ τὰ σβῶσω αὐτὰ, μὲ πνιγουνε... Ἀκούς... Μὰ σωστὸ θέλουν ἀφεντὴ τὰ σκυλιά! Μήπως εἶχες κανένα σουγιάδακι;... Ἀ, νὰ, ὄχι, τὸ βρῆκα!...

Ὁ Ποίμης λίγο πρὶν ὄρθιος τὸν κοίταξε, ποῦσθουνε τὰ γράμματα ἀπ' τὸν τοῖχο. Ἐβλεπε τὸ λαϊμό του, ἓνα λαϊμὸ ἀδύνατο καὶ ὅμοιο μὲ παιδιοῦ. Καὶ ἦταν εἰς πάντα. Ἰατὶ καὶ ὅταν ἦταν παχουλός, πὺν δούλευε, πρὶν ἀπ' τὸν ἀποκλεισμό, ὁ λαϊμός του ἔμενε ἀδύνατος.

— Τοῦλάχιστον αὐτοὶ εἶναι ἄνθρωποι, εἶπε παραβίλλοντας αὐτὸν μὲ ἄλλους ποῦχε ζητήσῃ τὴ φιλία τους.

Κούνησε νευρικά τὸ κεφάλι καὶ κινήθηκε μέσ' τὸ μικρὸ δωμάτιο.

— Ἐχεις τίποτα, τώρα ; σοῦ περισσεύουνε νὰ πιοῦμε ἓνα; Τὸν ρώτησε ὁ Νάσκας, ἀφοῦ τελείωσε τὸ σβύσιμο.

Χτύπησε τὸ σιδερένιο τραπέζι καὶ ἦρθε τὸ παιδί ἀντὶ τοῦ Ἀλέκου. Τοῦ εἶπε νὰ φέρε καὶ μεζέ.

Ὁ Νάσκας καὶ ὁ Ποίμης κάθισαν ἀντικρὺ, ὄχι στὸ μεγάλο τραπέζι τὸ ξυλίνιο, ἀλλὰ σ' ἓνα σιδερένιο στὴ γωνιά.

Ὁ Νάσκας ἔτριβε τὰ χέρια του.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΠΙΤΑΦΙΟ

Στὸ θάνατο τοῦ φίλου Α. Α.

Ὁραῖε νεκρέ, καὶ ἂν συνοδιά στὸ ψυχομάχημά σου
Μιὰ βρυσσομάννα ἀστέρειντὴ τὴν πίκρα της κυλοῦσε,
Μὰ τὰ ὄνειρά σου χάριασάν καὶ τοὺς γλυκούς σου
[πόθους
Ποιῖες σκέψεις καὶ ποιοὶ στοχασμοὶ γιὰ νὰ τοὺς προ-
[βοδίσουν ;

SIC.